

Fakta om...

Stjärnorna

Stjärnor är brinnande gasklot som svävar i universum. Om man tittar på himlen en mörk kväll kan man se att det vimlar av stjärnor. Alla dessa stjärnor ligger i vintergatan.

Vintergatan - The Milky Way

Stjärnorna är samlade i stora grupper som kallas galaxer. Vår sol ligger i galaxen Vintergatan. Vintergatan är större än vi kan förstå och den innehåller fler stjärnor än vi kan räkna.

Solen – en stjärna

Solen är en stjärna. Stjärnor är stora gasklot som brinner. På solens yta är det 6000 grader varmt. Inne i mitten kan det vara upp till 15 miljoner grader varmt. Solen ser större ut än alla andra stjärnor. Det beror på att det är vår närmaste stjärna.

Merkurius – en snabb planet

Merkurius är den planet som ligger närmast solen. Den har väldigt bråttom. Den rusar runt solen på cirka tre månader. Det finns inget vatten och ingen luft på Merkurius. I solen är det ungefär 400 grader varmt, och i skuggan är det 200 grader kallt. Merkurius är en hård och stenig planet. Den ser nästan ut som vår måne. Den är ungefär lika stor och har många kratrar. Merkurius har fått sitt namn efter den snabba guden Mercurius.

Venus – en stekhet planet

Venus är ungefär lika stor som jorden. Runt Venus finns tjocka moln. Förr i tiden trodde man att det var varmt och skönt under molnen på Venus. Man har man skickat rymd sonder till Venus och nu vet vi att det är mycket varmt på Venus. Mycket varmare än inuti en eld. Molnen på Venus är giftiga. Människan skulle inte kunna andas där och vi skulle bli stekta i värmen. Venus lyser ofta starkt på himlen på morgonen och kvällen. Vi brukar därför kalla den för morgonstjärnan eller aftonstjärnan. Dumt nog kallar vi den för stjärna fast det är en planet. Venus har fått sitt namn efter kärlekens och skönhetens gudinna.

Tellus – livets planet

Om du kunde se jorden från rymden skulle du se en planet med många färger; blått, grönt, brunt och vitt. Det blå är vattnet i haven. Det gröna och bruna är skogarna, ängarna, öknarna och åkrarna. Det vita är molnen runt jorden. Ingen annan planet har så många färger. Från rymden skulle du inte kunna se att det bor människor och djur här. Men jorden är unik, här finns luft som vi kan andas och vatten som ger allt liv. Det är inte för varmt och inte för kallt. Jorden är det enda stället som är perfekt för oss. Det tar ett år för jorden att snurra runt solen. Jorden, eller Tellus, har fått sitt namn efter jordens gudinna eller Moder jord.

Månen

Månen är en sten som går i en bana runt jorden. Månen är mycket mindre än stjärnorna. Månljus är egentligen solljus. Solljuset träffar månen som reflekterar ljuset. Den första människan på månen hette Neil Armstrong (20 juli 1969). Han åkte dit med rymdfarkosten Apollo 11. Hans fotspår finns fortfarande kvar. På månen finns ingen luft, därför finns det heller ingen blåst. Till månen är det lika långt som 10 varv runt jorden.

Mars – den röda planeten

Mars liknar jorden. Dagarna är ungefär lika långa som på jorden och därför finns det både sommar och vinter. Mars är täckt med en röd sand som yr omkring, därför ser Mars röd ut på himlen. För länge sedan trodde man att det fanns andra människor i rymden. Då trodde man att de bodde på Mars och därför kallade man dem för marsianer eller marsmänniskor. Mars har två månar som ser ut som två knöliga potatisar. För länge sedan tyckte människan att Mars såg ut som krigsguden Mars och hans röda, arga ansikte. Därför döpte de planeten efter honom.

Jupiter - planetkungen

Jupiter är den största planeten. Inuti Jupiter skulle det kunna rymmas 1300 jordklot. Den väger mer än alla andra planeter tillsammans. Den är helt annorlunda än jorden. Planeten består mest av gas, därför har den ingen hård yta. Om Jupiter hade varit ännu större kunde den ha blivit en sol. Då hade vi haft två solar för nära jorden och det hade blivit för varmt för oss. Ju längre bort från solen en planet ligger desto kallare blir den. Jupiter är mycket kall. Vi skulle frysa till is om vi kom dit. Eftersom Jupiter är störst bland planeterna har den fått sitt namn efter den störste och viktigaste guden, Jupiter, gudarnas konung. Han bestämde över blixtrar, åska och regn.

Saturnus – en planet med ringar

För 400 år sedan fanns en astronom som hette Galilea Galilei. Han tittade på Saturnus genom sitt teleskop. Han tyckte att det såg ut som om Saturnus hade öron. Många år senare upptäckte man att öronen var breda ringar. Idag vet man att Saturnus har flera hundra ringar. Ringarna består av miljoner stenar och isbitar som rör på sig mycket fort runt planeten. Saturnus är en gasplanet och man kan inte landa där. Saturnus har fått sitt namn efter Jupiters far, Saturnus, som var såddens och skördens gud.

Uranus – den rullande planeten

Uranus är en underlig planet. Den rullar fram på sidan runt solen. De andra planeterna snurrar runt solen. Uranus var den första planeten man upptäckte med teleskop. Den ligger så långt från jorden att man inte kan se den annars. På Uranus är det mycket kallt, minus 200 grader, och den är täckt med snöblask. Uranus är döpt efter Saturnus far, Uranus, som var himmelsguden.

Neptunus – en blåsig planet

För 200 år sedan började astronomerna undra om det fanns fler planeter utanför Uranus. De letade med teleskop och upptäckte Neptunus. Neptunus är ungefär lika kall och lika stor som Uranus. På Neptunus blåser den mycket hårt. Det kan blåsa 300 meter i sekunden. På jorden stormar det när det blåser 25 meter i sekunden. Neptunus har fått sitt namn efter havets gud, Neptunus.